

**VAIKŲ, VARTOJANČIŲ NARKOTINES, PSICHOTROPINES, KITAS
PSIHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS, NUSTATYMO ORGANIZAVIMO
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimą pradinėse pagrindinėse, vidurinėse, profesinėse mokyklose (toliau - mokyklos), vaikų globos įstaigose bei viešosiose vietose.

2. Vaikų, vartojančių narkotinę, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo tikslas - siekti kuo anksčiau nustatyti ir motyvuoti vaikus atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti kompleksinę psichologinę, medicininę ar kitą pagalbą vaikui ir šeimai, bei išvengti neigiamų medicininių, ekonominių, socialinių, teisinių pasekmių, susijusių su narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų neteisėtu vartojimu.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Ankstyvoji intervencija - psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos vaikams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų.

Apsinuodijimas - patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų, vartojimas.

Apsvaigimas - psichikos būsenos ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotines, psichotropines, kitos psichiką veikiančios medžiagos.

Medicininė apžiūra - specialių žinių ir reikiamą kvalifikaciją turinčių visų rūšių asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistų, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą, atliekami veiksmai, kuriais nustatoma, ar vaikas vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis.

Narkotinės ir psichotropinės medžiagos - gamtinės ar sintetinės medžiagos, kurios įrašytos į Narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, patvirtintus Lietuvos Respublikos

sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 (Žin., 2000, Nr. 4-113). Psichiką veikiančios medžiagos - psichoaktyvios medžiagos, sukeliančios psichikos ir elgesio sutrikimus, kurie klasifikuojami pagal 10-tos redakcijos Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją (TLK-10), pradėtą naudoti Sveikatos apsaugos ministro 1996 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 542 Žin., 2001, Nr. 50-1758).

Sveikatos priežiūros paslaugos - vaiko sveikatos būklės vertinimas, psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostika, gydymas ir slauga. Vaikas - žmogus, neturintis 18 metų, išskyrus tuos atvejus, kai įstatymai numato kitaip. Vaiko atstovai pagal įstatymą - tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdamasis sveikatos priežiūrą mokykloje - asmuo, įgijęs visuomenės sveikatos priežiūros specialisto profesinę kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka.

II. VAIKŲ, VARTOJANČIŲ NARKOTINES, PSICHOTROPINES, KITAS PSICHIKĄ VEIKIANČIAS MEDŽIAGAS, NUSTATYMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

4. Mokyklos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad jų mokyklą lankantis vaikas mokyklos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsiant informuoja apie tai mokyklos vadovą ar jo įgaliotus asmenis, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdamtį sveikatos priežiūrą mokykloje.

5. Mokyklos vadovas ar jo įgalioti asmenys, esant Aprašo 4 punkte numatytoms aplinkybėms:

5.1. nedelsiant informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

5.2. informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

5.3. informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

6. Mokyklos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad jų mokyklą lankantis vaikas mokyklos teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

6.1. suteikia vaikui pirmąją pagalbą;

6.2. nedelsiant organizuoja vaiko pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

6.3. nedelsiant informuoja apie tai mokyklos vadovą ar jo įgaliotus asmenis, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdamtį sveikatos priežiūrą mokykloje.

7. Mokyklos vadovas ar jo įgalioti asmenys apie įtarimą, kad vaikas yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis, ir jo sveikatai ir gyvybei gresia pavojus, skubiai informuoja apie tai vaiko atstovus pagal įstatymą.

8. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje, savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Žin., 2005, Nr. 153-5657), kitais šio specialisto teises ir pareigas nustatančiais teisės aktais.

9. Mokyklų vadovai:

9.1. užtikrina, kad būtų įgyvendinama narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencija, ankstyvoji intervencija, skirta vaikams, vartojantiems narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas bei teikiama pagalba vaikams, vartojantiems šias medžiagas, plėtojamas įstaigų tarpusavio bendradarbiavimas su vaiko teisių apsaugos tarnybomis, teisėsaugos, sveikatos priežiūros ir reabilitacijos įstaigomis;

9.2. supažindina darbuotojus bei vaikus su šio Aprašo nuostatomis.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Medicininė apžiūra atliekama ir kitos reikalingos sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos asmens sveikatos priežiūros įstatyme Higienos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Asmens sveikatos priežiūros specialistai, nustatę, kad vaikas vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, informuoja vaiką ir jo atstovus pagal įstatymą apie tai ir apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias atitinkamą medicininę, psichologinę, socialinę, teisinę pagalbą.

12. Informacija apie vaikus, vartojančius narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas arba vaikus, turinčius priklausomybę nuo šių medžiagų, turi būti disponuojama tiek, kiek ji reikalinga užtikrinti jo teisę būti sveikam, tačiau nepažeidžiant vaiko teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę, todėl ši informacija gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
